

תפ"ח 12970/11/15 - מדינת ישראל נגד באבא בן אברהים עויסאת

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופטים: י' נעם - סגן הנשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

תפ"ח 15-11-072970 מדינת ישראל נ' באבא בן אברהים עויסאת
(עוצר)

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
המאשימה

נגד
באהא בן אברהים עויסאת (עוצר)
על-ידי ב"כ עוז'ד אברהים עפיוף
הנאשם

הכרעת-דין

סגן הנשיא י' נעם:

פתח דבר

האישום

1. הנואם, שהנו בן 22 ומתגורר בשכונת ג'אבל מוכבר בירושלים, הואשם בכתב-האישום בעבירה נסיון לרצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק), ובעבירה החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק העבירות בוצעו, על-פי הנטען, על-רקע גל פיגוע הטרור הרצחניים והאלימים נגד אזרחים יהודים ונגד כוחות הביטחון, החל מסוף חודש ספטמבר 2015.

להלן העובדות המוחשות לנואם בכתב-האישום. עובר ליום 23.10.15, ולאחר שצפה ב"פיבסוק" בסרטונים על "שאהדים", גמלה בלבו של הנואם החלטה ליטול חלק במאבק הלאומי והדתי על דרך של ביצוע פגוע דקירה כלפי יהודים או שוטרים, במטרה להרוגם ולהיות לשאהיד, בשכונת "נוף ציון" (להלן - השכונה) הסמוכה לשכונת ג'אבל מוכבר שהוא מתגורר. ביום 23.10.15 בשעה 07:30 נטל הנואם מטבחו ביתו סכין באורך כ-12 ס"מ והסתיר אותה בשרוול הימני של המעיל שאותו לבש; זאת במטרה לעשותה שימוש בפגיעה רצחני שבכוונתו היה לבצע. בדרך כלל השכונה, עצר הנואם ליד אבן גרניט, והשחיז באמצעותה את הסכין. לאחר מכן, המשיך בדרך כלל לשכונה, לשם הוצאה אל הפועל של תוכניתו הרצחנית. לכשהגע לשכונה, תצפת הנואם על הכביש במטרה למצוא קורבן מזדמן, יהודי או שוטר ישראלי, כדי לדקוך אותו בצווארו ולהרוגו. בעת ובמקום האמורים עברו במקום כל רכב ובהם שוטרים ואזרחים,

עמוד 1

והנשם חכר בדעתו אם לדקוך את נסעי הרכבים למוות; אך לנוכח היותם בתוך כלי רכב, מנע מעשות כן. התנהוגותן של הנשם עוררה חשד, אשר בעקבותיו דיווחו אזרחים על הימצאותו בשכונה. צוות של שוטרי משמר הגבול (מג"ב), שהגיע למקום, ביקש מהנשם להזדהות ולהבהיר מה עשו בשכונה. משטען הנשם, כי אין בידו תעודה מזהה, וכי הוא "רק יושב" שם, ביקש ממנו השוטר אייל בן סימון להרים את ידו ואת חולצתו, כדי לוודא שאין ברשותו נשק קר או חם. הנשם הרים את ידו השמאלית בלבד. את ידו הימנית, שבה החזיק בתוך השירות את הסכין, הצמיד אל הגדר שהייתה לצד. הדבר הגביר את חدام של השוטרים אשר היו במקום. בשלב זה, גמלה בלבו של הנשם החלטה לדקוך את השוטר אייל בן סימון בצווארו ולהמיטו, אך עירונותם של השוטרים, אשר הבינו בה לב הסכין אשר נראה היה בקצה שרולו של הנשם, מנעה מהנשם מלבצע את זמנו. השוטרים, אשר תפסו את ידו השמאלית של הנשם, הרחיקו את הסcin מידיו והשתלטו עליו. במעשה המתוירים לעיל ניסה הנשם, על-פי הנטען, לגרום שלא כדין למותו של אדם, והחזקק סcin מחוץ לתחום ביתו שלא למטרת כשרה; ומשכך, הואשם, כאמור, בעבירות ניסיון רצח והחזקת סcin.

תמצית המחלוקת ומבט-על אודוט ההליכים והראיות

2. הנאשם מסר שלל גרסאות אודות מעשו באירוע; ובסיומו של יום הודה כי תכנן לבצע פיגוע דקירה, אך צין כי לא התכוון להרוג, אלא לפצוע בלבד. בחקירהו במשטרת הודה הנאשם, כי בכוונתו היה לבצע פיגוע טרור, שבמהלכו יזכיר למוות יהודי, או שוטר ישראלי. יותר, כי במהלך ההליך המשפטי החליף הנאשם "ציג" שלוש פעמים. בתשובתו לaiosom, בישיבת ההקראה הראשונה, עת יציג הנאשם על-ידי עו"ד מוחמד מחמוד, הבהיר הנאשם את כל עובדות כתבת-האישום; והוסיף וטען כי אכן היה בזירה, אך לא נתפסה ברשותו סכין ולא התכוון לדקור איש. בהמשך, שוחרר עו"ד מוחמד מחמוד מייצגו של הנאשם, ומוננה לאחר מכן סגנור ציבורי, עו"ד אסמה חלביה. לבקשתו של הסגנור נבדק הנאשם על-ידי הפסיכיאטר המחויז, אשר קבע כי הנאשם כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשים המียวחסים לו בכתב-האישום. בשיחתו עם הפסיכיאטר המחויז הודה הנאשם במעשים המียวחסים לו בכתב-האישום, טען כי ביצע את המעשים הואיל בזיקה להידמות לבן דודתו אשר ביצע את פיגוע הטרור הרצחני באוטובוס בארמון הנציב, וטען כי ביקש להיות "שאהיד" כמותו.

במהלך שמייעת הראיות הגיעו הצדדים להסכמה דיןונית, לפיה כל מוצגי התיבעה יוגשו בהסכם כתחליף לעדות בחקירה ראשית, בכפוף להשלמת עדויות של חלק מהעדים; ועל-רकע האמור, הוגש תיק מוצגים הכלול 22 מוצגים. מטעם המאשימה העידו חמישה שוטרים שהגיעו לזרת העבירה. במרכז העידו שלושה חוקרי משטרה; שניים - שגבו את אמרות הנאשם, והשלישי - שביצע פעולות חקירה נוספת. עם תום פרשת התיבעה ביקש הסניגור, עו"ד חליבי, לדוחות

את הדיון בcourt לבוא בדברים עם המאשימה, והדין נדחה לשמיית פרשת ההגנה למועד אחר. בין היתר, החלטתו הנאשם ובני משפטו שללא להיעזר בסנגורייה הציבורית, ושכרו את שירותו של הסניגור דהיום, עוזי אברהים עפיק. לבקשתו, ולשם לימוד החומר, נדחתה פרשת ההגנה בחודשים, ובמסגרתה העיד הנאשם בלבד. במהלך עדותו הודה הנאשם, כי ביקש לבצע פיגוע דקירה; כי יצא לזרה במועד האירוע לשם מימוש תוכניתו; וכי ניסה לאתר יהודי או שוטר ישראלי כדי לדקוקו אותו. לדבריו, בה-בעת שהרים את ידו לעבר השוטרים, כשהם מוצמנים בשרוולו, התחרט, והחליט שלא לבצע את הדקירה. בסיכון, עמד הסניגור על הגרסה האחורה שהعلاה הנאשם, וטען כי לא השתכללו במעשה יסודות העבירה של ניסיון לרצח.

התשתית הראייתית

ראיות התביעה

4. על התנהלותו של הנאשם בזירת האירוע נשמעו עדויותיהם של השוטרים - רס"ר איל בן סימון, סמ"ש אביחור אלקובי, השוטר קובי גפני, סמ"ר אביב שושן וסמל יהב מלכה. גרסתם הועלתה הן בעדיותיהם, והן באמרותיהם במשטרת שהוגשו בהסכמה כתחליף לעדות (ת/15-ת/20 ו-ת/22). בនוסף העידו החוקרים רס"ר עלא טפלה ורס"ר כמאל פאלח, אשר גבו את אמרות הנאשם בחקירה המשטרתית, והחוקר אחד בוושי שביצעו פעולות חקירה. כן הוגשו בהסכמה מסמכים נוספים, ובכללם ממצאים (לרכות תצלומי הסcin - ת/10 ות/11) ותמונה שתיעדו את שלב מעצרו של הנאשם (ת/22)).

5. רס"מ איל בן סימון ציין בדו"ח הפעולה שכתב (ת/15), כי הבחן בנאשם, עת עמד ליד גדר מעל לגן משחקים בשכונה; כי ביקש מהנאשם תעודה מזהה, אך הלה טען שאין לו תעודה כזו; וכי כאשר ביקש מהנאשם להרים את חולצתו, הבחן שידיו הימנית מוחזקת בצורה אגוף וצמודה לגדר, דבר אשר עורר את חשו. עוד ציין השוטר בן סימון בדו"ח שכתוב, כי בעת שהגע לכיוונו של הנאשם, תפס את ידו השמאלית ובקש ממנו להרים את ידו הימנית - הבחן הוא והשוטר יhab מלכה, בתוך השרוול הימני, בלהב של סcin. לדבריו, הם צעקו: "סcin", ומיד תפסו את ידו הימנית של הנאשם בחזקת. גרסה דומה מסר העד בהודעתו במשטרת ת/22. בעדותו בבית-המשפט, חזר ותיאר איל בן סימון את האירוע האמור. הוא הדגיש, כי ידו הימנית של הנאשם הייתה "מאוגרת לאחור", וכי הלה "לא רצה לפתח אותה". כן ציין, כי בכוון שורש כף היד הבחן בלהב הסcin, שהיתה בכיוון האצבעות, אף גרמה לחתר באיזור שורש כף היד (עמ' 22-25). בនוסף, הצביע החוקר על הסcin שננטפסה כמוצג (הנחיית בתצלום ת/10). בחקירה הנגדית נשאל העד, מדוע להערכתו הנאשם לא תקף את השוטרים, והשיב: "הוא ראה את כמות האבטחה שיש במקום, שהוא חמשה שוטרים עם

נשקים שלופים, שאני בעצמי היתי מפחד לעשות איזה צעדי כלשהו. אם הוא היה מנסה בסיטואציה כזו או אחרת, הוא היה מנוטרל בדרך אחרת" (עמ' 40). לדבריו, הנאשם אף התנגד למעצר, והשוטרים נאלצו לשימוש בכוח סביר על-מנת לאזקנו. כן הבהיר, כי הוא והוטר יhab היו הראשונים שראו את הסכין "מצבצת מתחת לשרול", ליד שורש כף היד, וקרוו בקהל: "סcin" (עמ' 55, 61). יותר, כי חלק מהמעצר תועד בצילומות של גופו אבטחה אזרחית (ת/22א), וניסיות המעצר לא היו שניות במחלוקת.

6. סמ"ש אביתר אלקובי מסר את גרטתו בדו"ח פועלה (ת/20), ששימש כתחליף לעדותו, וכן בעדותו בבית-המשפט. אלקובי ציין, כי חסדם של השוטרים כלפי הנאשם התעורר, כאשר הלה לא הסכים להרים את ידו הימנית, שעה שהתקUSH להרים את שתי ידיו. לדבריו, אייל בן סימון ביקש מה הנאשם להרים את החולצה, אך הנאשם הרם את החולצה עם יד אחת בלבד, וכאשר נתבקש להסתובב, לא חזק את ידו הימנית אשר "הייתה צמודה לגוף מקופלת" (עמ' 70-71 לפורתוקול), ומוגרפפת" (עמ' 81). לדבריו, לאחר מספר שניות השוטרים אייל בן סימון ויהב מלכה זיהו את להב הסכין "מצבצת מתחת לשרול יד ימין" (ת/20); והaint - עד לרגע הוצאת הסכין מידו על-ידי השניים - החזיק את ידו כשהיא מגורפת בצדוד לגוף (עמ' 72). הוא הוסיף, כי הבחן שבעת הוצאת הסכין נשרט הנאשם ונאמם באזרע שורש כף היד. בחקירהו הנגדית מסר השוטר אלקובי, כי בעת שהוא וחבירו השוטרים הגיעו לזרה, הבחינו בaint שנאה עומד ליד הגדר, כאשר אין אנשים נוספים בקרבתו (עמ' 84). הוא הוסיף וציין, כי מהרגע שהגיעו לזרה, לא התקרבה הנאשם אליהם; וכי הם, השוטרים, היו אלו שהתקרבו אל הנאשם ועצרו אותו, אגב התנגדות של הנאשם למשער.

7. השוטר קובי גפני תיאר את האירועים באופן דומה, הן בדו"ח זיכרון דברים שרשם (ת/17), אשר הוגש בהסכמה חלק מעדותו, והן בעדות משלימה. גפני שמש כנהג הניתנת המשטרתי, העיד, כי המשטרת הוזעקה למקום לאור דיווחים על אדם חשוד; כי עם הגיעו לזרה, יחד עם יתר השוטרים, הבחן בaint שנאה עומד בצדוד לגדר מעל לגינה משחקים בשכונת "נוֹפֵץ ציון", עם פרט לבוש התואמים את הדיווחים, זאת כאשר הוא נע בתנועות גופו מחשידות יייננה ושמאליה"; כי עצר את הניתנת למרחק של כ-15-10 מטרים ממנו, וכל השוטרים, כולל הוא עצמו, "פרקוו" מן הרכב וניגשו לעבר הנאשם. בשלב זה, לא היו אנשים נוספים ברחוב. לדבריו, השוטר אייל שהתקרב לנאים, הורה לנאים להרים את ידו; והאחרון, הרם את-אט את ידו השמאלית, כאשר ידו הימנית נותרה מגורפת וצמודה לגדר, כשהיא מוטה לאחור באלכסון, במטרה להסתירה. על-פי עדותו, אייל ויהב - שהיו קרובים יותר ממנו לנאים, צעקו: "סcin"; והוא אביב הctrpo לאייל וליהב בתפיסת הנאשם. בשלב זה, בעת שתפסו את ידו של הנאשם, הבחינו בהלב הסכין בתוך השרול; כאשר קצת הלהב בלט כסנטימטר או שניים, לכיוון שורש כף ידו של הנאשם. עוד העיד גפני, כי בעת מעצרו "השתולל" הנאשם. הוא הוסיף, כי אייל משך את הסכין, אשר נפלה לארץ, וכי הוא, העיד, בעט בה והעיפה לצד.

במהלך, גם הבחן בכר שהנאשם נשפט או נזכיר קלות מהלהב באזרע שורש כף היד, וכלשונו של העד: "יצא לו קצתת...דם" (עמ' 94-101).

8. סמ"ר אביב שושן מסר גרסה דומה, הן בעדותו והן בדי"ח הפעולה שרשם (ת/19), אשר הוגש כחלק מהתודאות. העד ציין, כי הבחן לראשונה בנאשם כשהוא נשען על הגדר ומתצפת לעבר שכונת "נוֹף צִיּוֹן"; כי הוא וחבריו לנינית נעקרו בקרבתו וירדו מהרכבת; כי כאשר נתבקש הנאשם להרים את ידו, הרים רק את ידו השמאלית, והצמיד את יד ימין לאזרע הירך, כשהיא מאוגרת; וכי כאשר הוא וחבריו תפסו אותו, הבחן בלהב הסcin "מצבצת" מהשרול, סנטימטר משורש כף היד. בהמשך, הוצאה הסcin מהשרול והשוטרים השתלטו על הנאשם, אשר התנגד למעצר (עמ' 97-99).

9. סמ"ר אביב שושן מסר בעדותו (וכן בדי"ח שערך - ת/19) תיאור דומה אודות האירוע, בדבר ניסיונו של הנאשם להסתיר את ידו הימנית, אשר בשרוולו הוסתרה סcin, ובענין נסיבות ההשתלטות עליו ותפיסת הסcin. בمعנה לשאלת הסניגור, הבהיר העד כי בעת התקראות השוטרים עברו של הנאשם, וכן במהלך תפיסתו, לא ניסה הנאשם לתקוף את מי מהשוטרים (עמ' 133-137).

10. סמל ייב מלכה, העיד אף הוא על ההתרחשויות, כאשר די"ח הפעולה שערך (ת/18) שימוש כחלק מעדותו. הוא ציין, כי בעת התקראות השוטרים עברו של הנאשם, החזיק האחורי את יד ימין מאוגרת, "מקבילה לקרקע" ומוטה לאחר, והסכים להרים רק את ידו השמאלית. לדבריו, עובר להשתלטות על הנאשם, הבחן בלהב הסcin שבeltaה מקצה השרול ("מצבצתה" כלשונו) בשלושה סנטימטרים לכף היד, וצעק לחבריו: "סcin". הוא הדגים, כי היד לא הייתה מאוגרת באופן מלא (אצבעות "בקשת", אך לא סגורות באופן הדוק). מיד בהמשך, השתלטו השוטרים על הנאשם ואזקנו אותו (עמ' 139-150).

11. במסגרת פרשת התביעה העידו חוקרי המשטרה אשר גבו את אמרות הנאשם בחקירה - החקיר רס"ר כמאל פלאח אשר גבה את הודעות הנאשם מיום 23.10.15 ומיום 28.10.15 (ת/5 ות/6), והחוקר רס"ל על טפלא אשר גבה את אמרות הנאשם מיום 26.10.15 ומיום 29.10.15 (ת/7 ות/8). בנוסף הוצאה הסcin שנטפסה בידי הנאשם, והוגש צילומיה (ת/10, ת/11). יצוין, כי הנאשם נחקר הן על-ידי חוקרי שירות ביטחון כלל, והן על-ידי חוקרים משטרתיים. במהלך החקירה הנגדית של החקיר על-טפלא, שאל הסניגור מדוע לא נעשה ניסיון לחפש בבתו של הנאשם צוואה שהcin הנאשם, על-פי טענתו, בטרם יצא עם הסcin לזרחה. מתשובה העד נתחוור, כי לא נעשה ניסיון לאחר צוואה, ככל שנכתבה צאת. בנוסף נשמעה עדותו של חוקר המשטרה רס"מ אהוד בוסני, אשר בדק את פרופיל

ה"פיסבוק" של הנאשם והעтик ממנו 40 דפים, על-גבי תקליטור (ת/9).

gresot ha-nasim

12. בהודעתו הראשונה בחקירה מיום 23.10.15 (ת/5), תיאר הנאשם את אירועי היום שבו נתפס בידי השוטרים, והודה כי ניסה להרוג יהודי או שוטר ישראלי בשכונת "נוף ציון". בפתח הودעתו, לאחר שנאמר לו שהוא חשוד בעבירה ניסיון לרצח, ציין הנאשם כי הבין את החשדות נגדו; וכאשר נתקUSH להגביל לחשדות אמר: "יצאתי היום מהבית בג'בל מוכבר ליישוב היהודים נוף ציון ואיתי סכין וניסיתי להרוג יהודי ושוטר ביישוב נוף ציון" (ש' 9). בהמשך ההודעה תיאר הנאשם את מעשיו החל מהשלב שבו החליט לבצע פיגוע דקירה קטלני, המשך בשלב שבו הצדיד בסכין, וכלה ביציאתוchezrah לשם איתורו של קורבן למשיעיו. בתחילת דבריו תיאר הנאשם, כיצד לאחר שחזר מהתפילה במסגד בשעה 00:06, נתגש הרעיון לבצע פיגוע שבו ירוג יהודי או איש כוחות הביטחון. וכך העיד בעניין זה: "נכנסתי לפיסבוק חצי שעה בערך, ולאחר מכן ישבתי בכניסה של הבית למשך חמיש דקות, נכנסתי לבית ולקחתי סכין מהמטבח ונשארתי בבית עד השעה 00:07:00. כשבשתי בבית והסcin אותי, שבתי לכת להיות שאheid ולהרוג יהודי, או שוטר". בהמשך הودעתו תיאר הנאשם כיצד הצדיד בסכין יצא מביתו לשכונת "נוף ציון", לשם הוצאה אל הפועל של התכנית הרצחנית: "לקחתי את הסcin מהבית ושםו אותה בכיס ימי של המכנסיים, יצאתי מהבית עם הסcin בשעה 00:07:00 על-מנת להיות שאheid ולהרוג יהודי או שוטר. ואני יצאתי מהבית ברגל, וכשהגעתי ליד הבית של עדי ابو ג'מא... תפости ابن והתחלתי להשחיז את הסcin למשך חמיש דקות. לאחר מכן המשכתי לכת... דרך האדמות... עד יישוב "נוף ציון" והגעתי ליישוב בסביבות השעה 00:08". את התכנית הרצחנית ביצש הנאשם למשך למשך הנאשם למשך, עת הטמין את הסcin בשרוול חולצתו, והמתין עד שיגיע למקום יהודי או שוטר ישראלי, לשם דקירתו: "כשהגעתי ליישוב נוף ציון הוציאתי את הסcin מכיסי הימני, ביד ימי, והשארתי אותה בידי הימנית, והסתתרתי אותה מאחוריו הגב שלי, ונשארתי לtcpat ולהמתין על-מנת לצוד שוטר או יהודי ולדקור אותו בסcin. עמדתי על הקבש הראשי של נוף ציון ונשארתי לtcpat במהלך שעה בערך, כדי לדקור יהודי או שוטר. ואני מתכפת". בכל הנוגע לשלב המעצר, ציין הנאשם באמרתו במשפטה, כי כאשר התקרכו לעברו חמשת שוטרים, הם גילו את הסcin שאחז בידו מאחוריו גבו, הפלו אותו לארץ ועצרו אותו. לשאלת החוקר המשטרתי, מודיע לא דCKER את השוטרים שהתקרכו לעברו, השיב הנאשם: "לא יכולתי, כי חמשה שוטרים הקיפו אותו, ולא יכולתי לעשות כלום, גם תפסו לי את הידיים במהירות, ולא הספקתי לעשות כלום". לשאלת נוספת, מודיע השחיז את הסcin, השיב: "על-מנת להרוג יהודי או שוטר ושתחיה חדה". הוא הבביר, כי החלטה להרוג יהודי או שוטר ישראלי נתגשה רק ביום המקרה, לשאלת באיזה דרך תכנן לבצע את הדקירה, ענה: "בצוארו, כדי شيء". למען הסר ספק בעניין מטרתו, כאשר נשאל הנאשם, מודיע לא רצה לדקור בכתף או במקום אחר, כמו היד, השיב הנאשם: "כי אני לא רוצה לפצע את

היהודי או השוטר הישראלי, אני רציתי לדקור אותו בצווארו כדי שימوت". עוד הבהיר, כי הכוונה הייתה "להרוג שוטר או היהודי", ובכך "להיות שאחד". הוא אף הוסיף, כי אין בלבו כל צער או חרטה על-כך שביקש לבצע את פיגוע הדקירה.

13. אמרתו השנייה של הנאשם נגבהה ביום 27.10.15 (ת/7). בהודעה זו ציין הנאשם, כי התכנית הרצחנית נתגבהה יומם לפני האירוע, לאחר שגלש באינטרנט וחיפש "תמונות של שאהידים וסרטונים של שאהידים". לדבריו, בעקבות הסרטונים, החל לגבש את דרך ביצוע הפיגוע: "התחלתי לחשב שאני רוצה לעשות פיגוע ולהיות, רציתי לדקור חייל או יהודי מתנהל, מה שהוא חשוב לי רק - להיות שאחד ולהרוג היהודי... הרגשתי שאני בкус וחשבתי לעשות פיגוע הקרבה ולמות שאחד... התחלתי לחשב על איזה דרך לעשות את הפיגוע מבלתי שאף אחד ידע. אמרתי שדקירה היא הדרך הטובה, למרות שחויבתי על פיגוע דריסה, אבל אני לא נהג, גם אני לא יודעת לירוט, בשל כך החלטתי לעשות פיגוע דקירה, אחרי כל זה החלטתי לשון". בהמשך ההודאה ציין כיצד ביום 23.10.15 קם השכם לבוקר למסגד, ולאחר מכן הוציאד בסכין לשם ביצוע הפיגוע. הוא הוסיף פרט שלא אזכיר בהודעתו הראשונה, לפיו בשלב ראשון הטמין את הסcin בחצר הבית מתוך מכונת כביסה, וחזר לביתו לשם "כתיבת צוואה". על-פי הودעתו, בצוואה כתוב: "אל תחפשו על מה שהוא לפני שנהיית שאחד, אבל תחפשו על מה שהוא אחרי שאתה שאחד, תdaggo לאמא שלי, אל תעיפויו אותה בשאלותיכם הרבות, תdaggo להורים שלי... אל תהיו עצובים על זה שאתה שאחד...". בהמשך חקירות ציון, כי יצא מהבית והטמין את הסcin בכייס בגדיו; כי השחיז את הסcin באבן גרניט; כי לאחר מכן הסתר את הסcin בשרוול המעלון שלו; וכי בשלב זה החל לחפש קורבן למעשה הדקירה המתוכנן. הוא תיאר כיצד הגיע לשכונת "נוֹפֵץ צִיּוֹן", לאחר שעקב אזרחים שבהם הבחן בחילים או שוטרים. לדבריו, החל "لتצפת" לעבר השכונה. בשלב מסוים ראה שני חילים במרחך רב ממנו; בהמשך הבхиון בגי'יפ מטרתי, אך לא ביצע פיגוע דקירה הוואיל והשוטרים היו בתוך רכב. כאשר התקרבו לעברו ברכב חמשת השוטרים שעמדו אותו, חשב להוציא את הסcin משרוולו ואף לדקור את אחד השוטרים, מטרך מטרה להורגנו, אך תכניתו סוכלה, הוואיל והשוטרים התנפלו עליו והפלווהו. וכך תיאר את האירוע: "לאחר מכן בא עברו רכב לבן גדול, ירדו ממנו חמישה שוטרים ושאלו אותו מה אני עושה כאן. אמרתי להם שם דבר, ישב כאן. שאלו אותו איפה ת"ז שלי, אמרתי להם אין לי ת"ז. ברגע זה הסcin הייתה בשרוול הימני. הימי מחזיק אותה בידי, באתי להוציא אותה, התחליל אחד מהם לשאול אותו שאלות רבות. אני חשבתי לדקור אותו בצוואר שלו בצד שימות, התחלתי להרים את ידי לאט לאט, החזקתי את הסcin בידי, השוטרים שמו לב לסcin, קופזו עליו והפלוו אותו לרצפה ולקחו ממנו את הסcin". לשאלת, מדוע לא ذكر את השוטר שהפנה אליו שאלות, השיב: "לא הספקתי, ברגע שראו את להב הסcin הפלו אותו לרצפה". בהמשך אחת הדקירות התייחס הנאשם לאיורים של הפרות סדר שביהם נטל חלק בעבר, אשר כתב-האישום אינם מתיחסים אליהם.

14. הودעה שלישית נגבה מהנאשם ביום 28.10.15 (ת/6), ובמהלכה ניסו חוקרי המשטרה לברר את הרקע לביצוע המיעשים, ואת מעורבותו של הנאשם, ככל שהיא, באירועים קודמים. בפתח הודעתו, בمعנה לשאלה, מה תגובתו לחשדות נגדו, אמר הנאשם: "אני מודה שניסיתי להרוג יהודי או חייל ישראלי, ומודה גם שזרקתי בקבוקי תבערה יחד עם אחרים בגיאבל מוכבר לפני שנה". כאשר נשאל הנאשם, האם הוא עיר לכך שבמיעשו סיע לארגונים עווינים המנסים לפגוע בביטחון המדינה, השיב: "אני עוזר להם בהסתה להרוג עוד יהודים או שוטרים". בהמשך חקירותו הודה הנאשם בביצוע עבירות נוספות, כשהה לפני כן, אשר בסופו של יומם לא יוחסו לו בכתב-האישום.

15. אמרתו הרביעית, האחונה, של הנאשם, נגבה ביום 29.10.15 (ת/8). בחקירתו זו ניסו החוקרים לברר האם הנאשם פעל ביזמה עצמית, או שמא יצא לבצע את הפיגוע גם בשם גופו או ארגון אחר. הנאשם טען בחקירה האמורה, כי יצא לבצע את האירוע מיזמתו שלו, כאשר הושפע מצפיה בהסתה באתר האינטרנט "שמדברים על אינטיפאדה שלישית ועל רצח אחמד מנארה". כן ציין, כי בטרם יצא לבצע פיגוע הדקירה הותיר צוואה בכתב והניחה על מקדחת המחשב בביתו. בסיום ההודעה נשאל הנאשם האם ברצונו להוסיף דבר, והלה השיב: "אני מתחרט על הכל, הרsti את החיים שלי".

16. בעדותו בבית-המשפט, מסר הנאשם את גרסתו אודות האירועים, אך בגדירה חזר בו מהודהתו שבאמרתו במשטרת לפיה התכוון לקטול חיים, וטען כי אכן ביקש לדקור יהודי או איש כוחות הביטחון, ולגרום לפציעתו בלבד, וכי בסופו של יומם חזר בו מתכניתו זו ולא דקר איש.

בחקירה הראשית העיד הנאשם, כי אכן ביום המקירה נטל סכין מביתו והלך לה"התנהלות הכי קרובה" (שכונת "נוֹף צִיּוֹן"), זאת כדי לבצע פיגוע דקירה; ואולם לדבריו בסופו של יומם חזר בו מתכניתו האמורה: "מה שקרה, עברו אנשים, אני חזרתי بي, לא רציתי לרצוח ולא להירצח; באו מהמשטרה, הסתרתי את הסכין ביד שלי... עשו עלי' חיפוש ומצאו את הסכין" (עמ' 209). לשאלת הסגנור, מדוע לא ציין בהודעתו במשטרת כי חזר בו בשלב מסוים מתכניתו לבצע את הפיגוע, השיב הנאשם: "היה מפחד בזמן החקירה, נחשפט להרבה אלימות ועינויים בזמן החקירה, וגם היכו אותו במקל של חשמל כדי להודיעו שהוא עובר לעצמו; ציין הלה כי המתין בדירה חצי שעה עד 40 דקות, כדי "שיגע מישחו". מהנאשם לתאר את מעשיו בזירה עובר לעצמו, ציין הלה כי המתין בדירה חצי שעה עד 40 דקות, כדי "שיגע מישחו". לשאלות חוזרות ונשנות של בית-המשפט, מודיע המתין במקום ומה תכנן לבצע, השיב הנאשם: "חיכיתי למתקנים", אך נמנע מלציין מה התכוון לבצע; והוסיף "היה מתנהל, אבל כשהיה בין לבין המתנהל מרחק קצר, דיברתי בין לבין עצמי, למה לי להרים את החיים שלי ואם שלי ואבא שלי, יהרסו הבתים שלהם בגלל שאני אדקור?" (עמ' 211). לשאלה

נוספת של בית-המשפט, מודיע, אם כך, לא חזר לביתו, לא מסר הנאשם תשובה עניינית, והוסיף, מיוזמתו, כי חשב להתאבד (עמ' 211).

בחקירה הנגדית נשאל הנאשם על מטרת יציאתו לבצע את הפיגוע. לשאלת ב"כ המאשימה, האם הוכחן
לדקור אדם מותך כוונה להרוג, השיב הנאשם בשלילה וטען כי התכוון לגורם לפיצעה. לשאלת נספת של התובעת,
מדוע בהודעותיו בחקירה ציין פעם אחר פעם כי התכוון לדקור אדם למorte, השיב הנאשם - כי החוקרים ניסו לאלאצוי
להודות בדברים שלא עשה, כי למרות שהוכחה סירב לחתום על האמרות, וכי בסופו של יומ אולץ על-ידי החוקרים לחתום
על ההודעות מחתמת איומיהם - "אמרו לי שם לא אחתום אז יכו אוטי" (עמ' 213). משהופנה הנאשם על-ידי ב"כ
המאשימה לאמרתו במשטרה שנגבו על-ידי החוקרים על-טפלה וכמאל פלאח, ולכך שההגנה נמנעה מלהזכיר את
השוטרים על אלימות או איומים שננקטו נגדו, השיב הנאשם כי אויים על-ידי מספר חוקרים שבשםותיהם נקב, וביניהם
כمال פלאח ועל-טפלה. בהמשך טען, כי על-טפלה סטר לו בתחילת החקירה, ולאחר מכן שינה את גרסתו ואמר כי
מי שסטר לו היה כمال פלאח. בנוסף טען, כי היכו אותו ב"מקל של חשמל" ברגלו, בעת גביה הودעתו השנייה. לשאלת
התובעת, מדוע לא הזכיר את האלימות והאיומים עד לשלב עדותו, ומדוע לא העלה כל טענה בעניין זה במהלך
חקירהם הנגדית של שני החוקרים, השיב הנאשם כי לא מצא טעם לעשות זאת, שכן יצא מההנחה שהחוקרים יכחישו
את האלימות, על-מנת שלא להפעיל עצםם; וככלשונו - "האם יגרמו לעצםם לאיזה שהוא בעיה ותבעה נגדם?" (עמ'
214). כאשר נשאל הנאשם, מדוע השחיז את הסיכון, שב וחזר על טענותו לפיה לא היה מעוניין שפיגוע החקירה ישתיים
בקיטילת חיים: "אני התכוונתי לדקור ולא לרצוח או להרוג, יש הבדל בין זה שרציתי לדקור ולגורם לפיצעה מלרצוח או
להרוג" (עמ' 219). לשאלת, מדוע לא מסר את גרסתו בעניין זה בעת התשובה לאישום, לא נתן הנאשם כל מענה
עניני, ושב וצין כי בעת יציאתו לביצוע הפיגוע היה נתן בלחצים נפשיים - "היה תחת לחצים נפשיים... היה תי הרום
מבינה נפשית בಗל שחייבתי לדקור כדי להרום את המשפחה שלו, זה הרס אותו נפשית...". כאשר נדרש הנאשם
בהמשך החקירה הנגדית להבהיר מדוע בהודעתו הראשונה מיום האירוע, בפתח מסירת גרסתו ציין "ניסיתי להרוג
יהודים", כל שהסביר היה: "אבל התחרטתי על זה" (עמ' 220-221). משהובahr לו, כי בהודעתו נרשם: "אני מודה
רציתי להרוג", ולא צוין כי התכוון רק לפצעו, ניסה תחיליה להכחיש הדברים וטען כי לא מדובר בכתב ידו. לאחר
שנמסר לו, כי מדובר בכתב ידו של חוקר המשטרה, אך ההודעה חתומה על ידו, שינה הנאשם גרסתו פעמי נספהת,
והעליה בוגדר אפשרות טענה לפיה הונחה על-ידי מdobב לומר את הדברים: "פעם ראשונה שאני בכלל, יכול להיות
שאחד המדברים בא ונכנס אליו, ואמר לי תעשה כך וכך, ותגיד כך וכך, ותודה כך וכך; ואני עשית כי אין לי ניסיון" (עמ'
221). בשלב זה של החקירה - לאחר שהובahr לנายน כי לאור כל ה Hodutiot בחקירה ציין פעמים רבות שהתכוון להרוג
הודי או שוטר ישראלי - הדגיש הנאשם את "קו ההגנה" החלופי בדבר החרטה - "... התחרטתי ורציתי לעשות זאת

במשטרה, אשר במהלכה, בمعנה לשאלה "מדוע לא הצלחת לזכור את השוטרים", השיב: "לא הספקתי". בהקשר זה שאלת התובעת את הנאשם מודיע השיב: "לא הספקתי", ולא אמר כי לא ذكر את השוטרים מחמת החרטה אשר אוזכרה על-ידו לראשונה בעדותו. בمعנה לשאלה זו ציין הנאשם: "אני התחרטתי... ונגרם לי מחסום של פחד וחרטה בי, לא רציתי לרצוח... ואם רציתי לרצוח הייתי דוקר אבל לא רציתי" (עמ' 224).

בחקירה החזרת ביקש הסגנור להבהיר את תשובתו האחורה של הנאשם אודות החרטה. לשאלת הסגנור, האם יוכל לתאר באיזה שלב התגבשה החרטה, ענה הנאשם: "אני הרמתי את היד שלי וברגע שהרמתי הרגשתי חרטה... התחרטתי ואני רציתי לדקור אז הייתי מרים את היד שלי עוד יותר והייתי דוקר, אבל הייתי דוקר אותו ופצע אותו, אני התחרטתי... אני הרמתי את היד שלי וכשהגעתי למצב של החרטה, מיד הורדתי את היד". הוא ביקש להדגיש: "ברגע שהתקרבו אליו" (השוטרים) והרמתי את היד, התחרטתי ברגע זהה, זאת אגב הדגמת היד בזווית מסוימת לפנים. בהקשר האמור הוסיף, כי הסיכון בשלב זה הייתה מוסתרת בתוך השרוול, ובשלב החרטה, כלשהו - "העליתי את הסיכון בתוך השרוול עוד קדימה בפנים" (עמ' 228-227).

דין

תמצית המחלוקת

17. מסקירת התשתית הראיתית עולה, כי עיקר העובדות אין שונות במחלוקת. המחלוקת העובדתית מתמקדת בעיקרה בטענת הנאשם, לפיה התקoon במהלך הפיגוע שאותו ביקש להוציא לפועל, "לפצע" בלבד, ולא קטול חיים. המחלוקת המשפטית מתמקדת בשאלת, האם השתכלו במעשו של הנאשם רכיבי היסוד הנדרשים בעבירה ניסיון רצח; ואם - בכל הנוגע ליסוד העובדתי של העבירה האמורה - עברו מעשו של הנאשם משלב "ההכנה" לשלב הניסיון. מחלוקת עובדתית נוספת בסבה בשאלת, האם הנאשם "התחרט" כלשהו, וחזר בו מכוונתו לבצע דקירה בעת שהתקרבו אליו השוטרים. אקדמי ועיר, כי אין למחלוקת זו נפקות משפטית לשאלת הרשעה של מבצע העבירה, לרבות מבצע בצוותא, שכן "פטור עקב חרטה" חל רק על מshed או מסיע, בתנאים הספציפיים שנקבעו בסעיף 34 לחוק העונשין.

ההכרעה העובדתית

18. ההכרעה העובדתית נסמכת בעיקרה הן על אמרותיו של הנאשם בחקירה המשטרתית, אשר בגדרן התייחס עמוד 10

לכל שלבי האירועים, החל משלב התכנון ועד לשלב מעצרו, והן על עדויות השוטרים אשר עצרו את הנאשם בזירה.

אמורתו של הנאשם בחקירה המשפטית על תכנון המעשה ועל התנהלותו עד למעצרו, הוי מפורטות וקורננטיות, ותאמו את עדויות השוטרים אשר ביצעו את המעצר. ניכר, כי האמרות שיקפו את האירועים כהוויתם, לרבות תכניותיו של הנאשם והלך נפשו. כאמור, ציין הנאשם באמרותו, כי גמר אומר בלבו לבצע פגוע דקירה, מלבד יהודי או שוטר ישראלי, זאת במטרה להרוג את הנפגע - מטרה שהודגשה על-ידי הנאשם באמרותו פעמים רבות, ללא היסוס ולא סיג. ראשית יצוין, כי העובדה שהנאשם לא העלה בתשובתו לאישום, כמו-גם בעת חקירותיהם הנגדיות של השוטרים אשר גבו את אמרותו, כל הסתייגות מתוכן האמרות בכתב שעלייהן חתום ושהוגשו בהסכם, מלמדת כי הטענה בדבר מסירת הדברים, כתוצאה מאלימות או איומים מצד החוקרים, הנה בדוחה שנולדה רק בשלב פרשת ההגנה, במהלך עדותנו. זאת ועוד, העובדה שעדותו של הנאשם בבית-המשפט توأم רובה ככליה את תוכן אמרותו בכתב, מצביעה אף היא על-כך שההוואות משקפות את אשר השמיע הנאשם באזני חוקרי. לא זו אף זו: הנאשם לא נתן הסבר אמין ומשכנע לעדותו הכבושה, לפיה מטרת פגוע הדקירה שתכנן הייתה פצעה בלבד, ולא קטילת חיים, וכי בחקירתו מסר דברים כתוצאה מאלימות או איומים מצד החוקרים. זאת ועוד אחרת: הודהתו של הנאשם בחקירתו במשטרת, לפיה התכוון לקטול חיים במהלך הדקירה, אף מתיישבת עם דבריו, לפיהם התכוון לבצע את הדקירה במקום שבו אמורה להיות קטלנית; וכי שהנאשם מסר באמרתו - "רציתי לדקור אותו בצואරו כדי שימوت". בהקשר זה ציין הנאשם, כאמור, בمعנה לשאלה, מדוע לא תכנן לדקור בכתף או ביד: "כי אני לא רציתי לפגוע את היהודי או את השוטר הישראלי, אני רציתי לדקור אותו בצוארו כדי שימوت". יתר על כן, את הכוונה לגרום למוות במהלך פגוע, הביר הנאשם באמרותו בחקירה, בקרה שאינה משתמשת לשתי פנים, עת הבair, כפי שכבר צוין לעיל, כי מצא את דרך הדקירה בצוואר כדרך אפקטיבית להרוג יהודי או שוטר, זאת לאחר ששכל אפשרות אחרת שלא היו מעשיות לגביו - "התחלתי לחשב שאין רצאה לעשות פגוע... לדקור חיל או יהוד... להיות שאחד ולהרוג יהוד... חשבתי על פגוע דריש, אבל אני לא נהג, וגם אני לא יודע לירות, בשל כך החלטתי לבצע פגוע דקירה". מעבר לכך, יש להוסיף את גרסאותיו הסותרות והבלתי אמינים של הנאשם בחקירה הנגדית, אשר תוארו בהרחבה לעיל, ביחס לשאלות - מי נקט נגדו איומים או אלימות, האם הודה במהלך חקירותיו כי כוונתו הייתה "להרוג", ומදוע לא העלה את גרסתו הכבושה בעת חקירת עדי התביעה. התמונה הברורה המצטיירת ממארותו המפורטת של הנאשם אודות האירועים היא, כי הלה התכוון לבצע פגוע דקירה, שבמהלכו ירוג יהודי או שוטר ישראלי; כי לתוכית זו הצדיד בסיכון, ואף השחיז את לב הסיכון בדרכו לזרה; כי במעשהיו אלו אף ביקש "להקריב עצמו" ולהפוך לשاهיד, מתוך ציפייה והבנה כי מעשיו אף יובילו לקטילת חייו; וכי על-rukע זה אף כתב צוואה שהושארה בביתו.

עובדות האירוע, לרבות כוונתו של הנאשם לבצע פיגוע דקירה, שבמהלכו יهرוג יהודי או שוטר, הוכחו, אפוא, בהודאותיו המפורטות במשטרה. העובדות, בכלל הנוגע למעשיו של הנאשם בזירה, אף הוכחו בעדויות השוטרים אשר הוזעקו למקום ועצרו אותו - עדויות שתאימו האחת לשניה, ולמעשה לא היו שונות בחלוקת בסופו של יום.

בתמצית "יאמר, כי בהיבט העובדתי הוכח, אפוא, שבਸמוך לפני האירוע, לאחר צפיה ב"פייסבוק" בסרטונים על "שאהידים", החליט הנאשם לבצע פיגוע דקירה קטלני על-רקע לאומני. במועד האירוע, בשעות הבוקר, לאחר שחזר לביתו מתפילה במסגד, נטל הנאשם סכין שאורך להבה כ-12 ס"מ והסתיר אותה בכיסו. הוא עשה דרכו לשכונת "נוֹן ציון", ובדרךו אף השחיז את להב הסכין באמצעות אבן גרניט. כאשר הגיע לשכונה, נעמד ליד גדר, בمعنى "מארב", הוציא את הסכין מהכיס, הטמיןה בשרוול חולצתו והמתין להזדמנות שבה יאתר אדם, יהודי או שוטר ישראלי, וידק או אותו למorte; וככלשונו, כאמור בהודאותו - "הוציאתי את הסכין מכייסי הימני, ביד ימי, והשארתי אותה ביד הימנית, והסתתרתי אותה מאחוריו הגב שלי, ונשארתי לתצפת ולהמתין על מנת לצד שוטר או יהודי ולדקוק אותו בסכין". כאשר התקרב לעברו צוות השוטרים שהזעק למקום, ודרש ממנו להרים את ידיו, הרים הנאשם את ידו השמאלית בלבד. את ידו הימנית, שבה החזיק בתוך השרוול את הסכין, הצמיד לגוף ולגדר שלידה ניצב, והחל לאט להרימה בהסתדר (כפי שהודה), למרות שהשוטרים לא הבינו בכך וכל אחד מהם תיאר את מצב היד בצורה שונה). כאשר הבינו השוטרים בלהב הסcin "מצבצץ" (כלשונם) מהשרול באזר שורש כף היד - הם קופזו על הנאשם ותפסו את הסcin שנפלה מהשרול. למרות שהשוטרים לא הבינו בכך, הרי שה הנאשם היה בחקירתו במשטרה, ואין מקום לפיקפק באמינות הדברים, כי עד לרגע שבו קופזו עליו השוטרים, התקoon לשלו את הסcin מהשרול ולדקוק מי מהם, ואף החל להרים מעט את ידו לתכלית האמורה - "התחיל אחד מהם לשאול אותו שאלות... חשבתי לזכור אותו בצוואר שלו כדי שימוש, התחלט להרים את ידי לאט, החזקתי את הסcin בידי, השוטרים שמו לב לסקין, קופזו עליו והפילו אותו לרצפה". כפי שציין בamarתו בחקירה המשפטית, הוא התקoon לדקור את השוטר, אך "לא הספיק" (כלשונו) לעשות זאת, מחמת תפיסתו על-ידי השוטרים והפלתו לארץ. דבריו אלו של הנאשם, בדבר התחלת הרמת ידו הימנית לשם ביצוע דקירה, מתיחסים עם עדויות השוטרים, לפיהן, בעת שהתקרכבו אליו "מצבצץ" קצה הלחב של הסcin מתוך השרוול לאזר כף היד והם קופזו עליו ותפסו אותו והפילו לארץ. תוכניתו הרוצחנית של הנאשם סוכלה עקב הגעתו של כוח השוטרים למקום. האירוע הסתיים מבלי שעלה בידי הנאשם לבצע את זמנו, זאת מחמת השתלטות השוטרים עליו, ולא בשל "חרטה" של הנאשם - גרסה כבושה ולא אמינה שהועלתה לראשונה בפרשת הגנה. אלו בתמצית העובדות שהוכחו, ומכאן לבחינת השאלה, האם במעשיו האמורים של הנאשם השתכנלו יסודות עבירות הניסיון לרצח.

ההכרעה המשפטית

19. העבירה של ניסיון לרצח, לפי סעיף 301(1) לחוק העונשין, קובעת כי מי ש"מנסה שלא כדין לגרום למותו של אדם", "דינו מאסר עשרים שנים". מדובר בעבירה מיוחדת, בהיותה עבירה ניסיון עצמאית (ע"פ 1474/14 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.15), בפסקה 8; וע"פ 13/6468 צרפתி נ' מדינת ישראל (3.5.15)), אשר חלות עליה הוראות החלק הכללי של חוק העונשין, ובכללן הוראת סעיף 25 לחוק המגדיר את הניסיון כדלהלן: "אדם מנסה לעבורה עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה". היסוד העובדתי בעבירות ניסיון לרצח מתגבש כאשר המעשה יצא מגדר שלב ההכנה, ומהוועה חוליה בשרשרת מעשים שנועדו להביא בסופו של דבר לביצוע העבירה המושלמת - עבירת הרצח בכוונה תחילתה. היסוד הנפשי בעבירת הניסיון לרצח מבוסס על שני אדנים: ראשית, יש להוכיח כי הנאשם ניסה לעבורה את העבירה "במטרה לבצעה", כאמור בסעיף 25 לחוק העונשין; ובנוסף, יש להוכיח את קיומו של היסוד הנפשי לעבירה המושלמת, קרי - עבירת הרצח (ע"פ 297/11 סעד נ' מדינת ישראל (22.7.13) בפסקה 43). במסגרת היסוד הנפשי בעבירות ניסיון לרצח, יש להוכיח כי התקיימו שלושת הרכיבים של היסוד הנפשי בעבירת הרצח, דהיינו - החלטה להמית, הכנה והיעדר קינטור (ע"פ 14/1474 בעניין פלוני, לעיל, בפסקאות 61-68).

עיקר המחלוקת המשפטית נסבה בשאלת הוכחת קיומו של היסוד הנפשי של עבירת ניסיון הרצח, וכן בשאלת האם מעשו של הנאשם עברו את שלב "הכנה" ו באו בגדירו של שלב הניסיון.

20. באשר ליסוד הנפשי של עבירת ניסיון הרצח, הרי שהוא גזר, כאמור, מיסודות עבירת הרצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק, הקובעת כי ה"גורם בכוונה תחיליה למותו של אדם" - "יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד".

היסוד הנפשי של עבירת הרצח הוא יסוד נפשי מיוחד של כוונה תחיליה. יסוד זה הוגדר בסעיף 301(א) לחוק העונשין כדלהלן: "לענין סעיף 300, יראו מミת אדם כמו שהמית בכוונה תחיליה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגברות בתכוף למעשה, בנסיבות שבנן יכול לחשב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהcin עצמו להמית אותו או שהcin מכשיר שבו המית אותו". היסוד הנפשי האמור כולל שלושה תנאים סטוטוריים מצטברים: האחד - ההחלטה להמית; השני - הכנה - הכנה עצמית או הכנת מכשיר לצורך ההמתה; והשלישי - היעדר התגברות (היעדר קינטור) בתכוף למעשה (ע"פ 2760/14 עדן אוחזין נ' מדינת ישראל, בפסקה 59 (7.10.15); וע"פ 14/1474 פלוני (לעיל בפסקה 64 (15.12.2015)).

21. באשר לרכיב "ההחלטה להמית", נדרש כי מבצע העבירה צפה מראש את אפשרות התראחות התוצאה

הקטלנית של מעשי, קבע לעצמו מטרה לגורם למות הקורבן ואף חף כי מטרה זו תתגשם (ע"פ 9308/12 איסלאם עיסא נ' מדינת ישראל (30.7.15) בפסקה 80). רכיב זה מתייחס לשני מישורים: האחד, המישור הבהיר - חזות או צפיה של התוצאה הקטלנית; והשני, המישור החפצתי-רצוני - שאיפה או רצון להת�性ה של התוצאה האמורה (ע"פ 2325/02 ביטון נ' מדינת ישראל, (15.1.04) בפסקה 11). כבר נפסק, כי המבחן לקיומו של רכיב "ההחלטה להמית", הוא "האם בפרק הזמן - הגם קצר - אשר עמד לרשות הממית, הוא עדין היה יכול לצפות את תוצאות מעשי ולשאוף להשיגן. אין נדרש כי ההחלטה להמית תשקל לאורך זמן ובאופן עמוק, אלא מספיק כי בעת האירוע או ממש בסמוך לו הממית החליט להמית את המומת" (ע"פ 12/9308 בעניין איסלאם עיסא, לעיל; וכן ראו: ע"פ 512/89 דניאליס נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(2) 496, 503 וע"פ 7520/02 חמאת נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 710, 716 (2004)). בכל הנוגע להוכחת יסוד ההחלטה להמית, קיימן, לא אחת, קושי להתחקות אחר צפונות לבו של אדם, ולא תמיד ניתן להוכיח את מחשבתו הסובייקטיבית של הנאשם בראיות ישירות, ויש להסיקה ממכלול נסיבות העניין (ע"פ 2760/14 בעניין עדן אוחזין, לעיל, בפסקה 70). על-rukע האמור, ניתן להשתמש בהנחהות וחזקות שונות המבוססות על נסיבותיו של המקרה, אשר יש בהן כדי להצביע על הלה נשפו של הנאשם, כלי ראייתו. בכלל זה, פותחה בפסקה דוקטרינה של חזקה עובדתית-ראייתית, הקרויה "חזקת הכוונה", לפיו אדם מתכוון לتوزאות הטבעות הנובעות באופן טבעי ובהסתברות גבוהה ממעשי (ע"פ 10/8667 ניגם נ' מדינת ישראל (27.12.12), וע"פ 12/2478 אגבירה נ' מדינת ישראל (13.5.15)). חזקה זו, בזיקה לעבירות הרצח, שתכליתה להוכיח קיומה של ההחלטה סובייקטיבית להמית, היא פרי השכל הישר וניסיון החיים, כאשר הנאשם יכול לסתור החזקה באמצעות ראיות נוגדות או מתן הסברים מתוקלים על הדעת שיש בהם כדי לעורר ספק סביר (ע"פ 96/3126 עמיר נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 638, 649-650 וע"פ 14/2760/02 7520/02 חמאת נ' מדינת ישראל, לעיל; וע"פ 2948/03 ברזובסקי נ' מדינת ישראל (20.6.05) וע"פ 1996 בעניין עדן אוחזין, לעיל, בפסקה 61). ככל שהנאטם אינם סותר את חזקת הכוונה, הופכת זו ל"ראיה ממשית וחלותה" (ע"פ 12/9308 בעניין איסלאם עיסא, לעיל; וע"פ 89/229 מדינת ישראל נ' שניר, פסקה 5 (1.9.93)). חזקת הכוונה בעבירות הרצח, מבטאת את התובנה, לפיו מי שגרם למוות של אדם על-ידי מעשה, המיועד לפי אופיו ומהוותו לגורם לتوزאה קטלנית, גם נושא בלבו את הכוונה לגורם לتوزאה הטבעית של מעשי (ע"פ 80/686 סימן-טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(2) 253 (1982), בפסקה 7); ע"פ 13/437 אלחיאני נ' מדינת ישראל (24.8.15) וע"פ 14/1474 בעניין פלוני, לעיל, בפסקה 71). בנוסף ל"חזקת הכוונה", נתגשו בפסקה מבחני עזר שיש בהם כדי להצביע על קיומה של ההחלטה להמית, בהתאם למכלול הנסיבות ה konkretiyot בכל מקרה ו במקרה; ובין-השאר, ניתן להביא בחשבון נתונים אודות מהות הפגיעה בגופו של המנוח, מספר הפגיעה ומקום; אופיו של הכליל או האמצעי הקטלני שבו נעשה שימוש; אופן מעשה הפגיעה; וכן מבחנים נוספים הננסכים על ראיות נסיבות (ע"פ 12/9308 בעניין איסלאם עיסא, לעיל, בפסקה 84; ע"פ 87/290 סבח נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(3) 358, 365 (1988); ע"פ 5/05/1987 עיסא נ' מדינת ישראל, פסקה 11 ישראלי, פסקה ז' לפסק-דין של כב' השופט רובינשטיין (5.2.07); וע"פ 04/9604 כריכלי נ' מדינת ישראל, בפסקה 11

לפסק דין של כב' הנשיה בינייש (4.9.07)). כבר נפסק בעניין זה (על-ידי כב' הנשיה, כתוארה היום, מ' נאור), כי אין נסחאות מתחממות להכרעה בשאלת האם הייתה או לא הייתה החלטה לחייבת. הכל תלוי במכלול הנסיבות" (ע"פ 4932/00 יעקלבלב נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(4) 37, 30 (2002)).

בעניינו, רכיב ההחלטה לחייב נלמד, בצורה ברורה וחד-משמעות, מאמרותיו של הנאשם בחקירה המשטרית, אשר יש ליחס להן כאמור משקל רב ואוונטי, כמשמעותו את הלה נפשו של הנאשם, זאת בניגוד לעדות הכבושה והבלתי אמונה של הנאשם בבית-המשפט, לפיה התכוון אך לפצע ולא לקטול חיים. כפי שכבר הזכר, הנאשם ציין, פעם אחר פעם, לאורך כל אמרותיו המפורחות, כי מטרתו הייתה להרוג יהודי או שוטר ישראלי, וכי בחר לעשות זאת בדרך של דקירה בצוואר באמצעות סכין, שתבטיח כי תוצאה הדקירה תהיה קטלנית.

22. רכיב ההכנה, שבו היסוד השני להוכחת "כוונה תחיליה", פורש בפסקה CISOD פיסי טהור ומובהך, שעניינו הכנוטו הפיסי של הנאשם לשם מימוש כוונתו - הכנה למעשה ההמתה או הכננת האמצעי ששימש לביצוע הרצת. יסוד זה מביח בין החלטה שהתקבלה באופן ספונטני, לבין החלטה לחייב שנטבשה לאחר שיקול דעת ומחשבה (ע"פ 1474/14 בעניין פלוני, לעיל, בפסקה 75; וע"פ 8107/8 עזר נ' מדינת ישראל (9.9.13)); אך הוא יכול להשתכלל במקרה או בתכוף למעשה ההמתה, אף להיבלו בתוכו (ע"פ 2760/14 בעניין עדן אוחזון, לעיל, בפסקה 69; וע"פ 3165/93 סלימה נ' מדינת ישראל, בפסקה 4(ב)(1) (15.5.94)).

רכיב ההכנה הוכח אף הוא במקרה שלפניו. כפי שועלה מאמרותיו של הנאשם בחקירהו במשטרה, הכוונה לבצע פגוע דקירה קטלני, נתבשה לאחר שיקול דעת ומחשבה, זאת לאחר שהנ帀ה צפה בסרטים ב"פיסבוק" אודות "שאהידים". התכנית הקונקרטית התגבשה בبوك' האירוע, ומעשי ההכנה באו לידי ביטוי בהצטיידות הנאשם בסכין שבאמצעותה ביקש לדקוך יהודי או שוטר, בצווארו; בהילכה לשכונה שבה מתגוררים יהודים לשם ביצוע המזימה הקטלנית; בהשחת הסכין תוך כדי ההליכה לשכונה; בשליפת הסכין מהכס והתמנתה בשרוול יד ימין, לצורך הזמיןות למימוש תוכנית הדקירה בכל רגע; בהגעה לזרת הפגוע המתוכנן; ובעמידה במעין "מארב" ליד הגדר, בהמתנה לדקירת קורבן שיגיע למקום, ובכלל זה השוטרים שהתקרבו לעברו. על-כן, התקנים בעניינו של הנאשם רכיב ההכנה הנדרש בעבירות ניסיון לרצח, זאת לאחר תכנון, שיקול דעת ומחשבה, כאשר הצד יד בצד השני של הדקירה קורבן מזדמן שיחלוף על פניו או שיפגש בדרכו.

23. רכיב היעדר הקיינטו, שהוא הרכיב השלישי הנדרש לצורך הוכחת היסוד הנפשי של כוונה תחיליה, משמעו

היעדר התגנות שקדמה למעשה הקטלני, והוא נקבע באמצעות שני מבחנים מצטברים: מבחן סובייקטיבי ו מבחן אובייקטיבי (ע"פ 9/0901 שפירוב נ' מדינת ישראל (25.6.12)). היסוד האובייקטיבי מתמקד בנאשם הספציפי, ובוחן האם ההתנהגות המקנתרת השפיעה עליו באופן שאיבד את השליטה העצמית וביצע את המעשה הקטלני באופן ספונטני, דהיינו - שלא מתוך יישוב הדעת (ע"פ 2760/14 בעניין עדן אוחזון, לעיל, בפסקה 71). היסוד הסובייקטיבי בוחן האם אדם מן היישוב, במצבו של הנאשם, היה עשוי לאבד את שליטתו העצמית ולבצע את המעשה הקטלני שאותו ביצע הנאשם (ע"פ 1474/14 בעניין פלוני, לעיל, בפסקה 46).

במקרה שלפנינו לא הועלתה טענת היעדר קנטור עליידי הנאשם בעדותו, או על-ידי ההגנה בסיכון; וממילא, לא התרחשה "התנהגות מקנתרת" כלשהי כלפי הנאשם, עובר לביצוע מעשיו.

24. בכל הנוגע ליסוד העובדתי של עבירה ניסיון הרצח, נדרשת, כאמור, פעולה שיצאה משלב ה"הכנה" ועברה לשלב "תחילת הביצוע".

סעיף 25 לחוק העונשין מגדר ניסיון על דרך התווית קו גבול בין מעשה "הכנה" לניסיון", כדלהלן: "אדם מנסה לעبور עבירה אם, במטרה לבצע, עשה מעשה שאינו בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה". עבירת הניסיון מתאפיינת, אפוא, בהיעדר השלמת המעשה הפיזי ובגלווי ברור של היסוד הנפשי של כוונה לבצע את העבירה המושלמת. לשם ביצועה, נדרשת פעולה מהוות תחילת הוצאה הכוונה הפלילית לפעול במעשה גלויל עין ובאמצעים המתאימים להגשמה המטריה (ע"פ 9511/01 קובי כהן ניסיון רצח, פ"ד נ(2) 687, 694 (2002)). השאלה עד כמה יש בפעולה הגלואה כדי להיות תחילת ביצוע של העבירה המושלמת, תלוי בנסיבות המיעילות של כל אירוע עברייני ספציפי. בפסקת בת-המשפט על-פני השניים, וכן בספרות המשפטית, הוצעו מספר דרכי לבחנה בין מעשה "הכנה" לניסיון". ההלכה הפסוכה מאפשרת להטיל אחריות בגין ניסיון לבצע עבירה על-פי אחד משני מסלולים חלופיים: האחד - מבחן הקרבה להשלמת הביצוע - הקבוע כי שלב הניסיון מתייחל מרצע שנעשה מעשה "המקרב את תהליך ביצועה של העבירה המושלמת"; והשני - מבחן הביצוע התחלתי המגלה בצורה חד משמעית את כוונת העcosa - המורה כי ניסיון לבצע עבירה עשוי להתקיים בתחילת הביצוע, עוד לפני שהמבצע מתקרב להשלמת העבירה, אולם נדרש שבאותו שלב התחלתי יש "כדי לגלוות בצורה חד משמעית את כוונת העבריין" (ע"פ 9849/05 מדינת ישראל נ' ראובן ברואיר (23.11.06); וכן ראו: ע"פ 355/88 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 221, 264 (1989); וע"פ 6948/93 אלבז נ' מדינת ישראל (22.11.94); וכן ראו והשו: ע"פ 11/1996 עבדל נחאל נ' מדינת ישראל (23.12.14)). על-פי המבחן שבמסלול הראשון (מבחן הקרבה), יש לבדוק עד כמה היה המבצע רחוק מהגשמה תכנית העבריינית, וככל שהוא קרובה

יותר להשלמת העבירה, כך גוברת הנטייה לראות את מעשו ככ Allow Shadron למתחם הניסיון" (ע"פ 9849/05 בעניין ברואיר, לעיל, בפסקה 7). בהתאם לבחן שבמסלול השני (בחן החד-משמעות), די בכך שהעבירות, במובנו הרחב של מונח זה, נקבע כי "היסוד העובדתי של הניסיון הואאותה התנהגות אשר מגדר הכהה יצאה....[ו] המהווה חוליה בשרשראת חוליות התנהגותיות מתאימות שבו מוליכות להשלמת היסודהתנהגותי אלמלא הופסקו" (ע"פ 5150/93 סדרס נ' מדינת ישראל, פ"דech 183, 186-187 (1994); וכן ראו: ש"ז פלר יסודות בדיני עונשין כרך ב, 104 (תשמ"ז)). בסיסי בבחן החד-משמעות, נבחנת התנהגותו של הנאשם, "ומהנקודה שבה מתגלית, באופן חד משמעי, כוונתו לבצע את העבירה הקונקרטית, כי אז חזו המעשים את הגבול של מעשי הכהן ג Да לניסיון לבצע את העבירה" (ע"פ 9849/05 בעניין ברואיר לעיל; וכן ראו: ע"פ 7399/95 נוחשתן תעשיות מעליות בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(2) 105, 130 (1998)). על-רקע זה נקבע בפסקה, לא אחת, כי הגיעו לזרת העבירה המתוכננת, אגב אי-בוצע העבירה - בין משום שלא נמצא הקרבן הפוטנציאלי במקום, ובין משום שביצוע העבירה סוכל מטעם אחר - נתפסת כמעבר משלב הכהנה לשלב הניסיון, הן לפי בבחן הקרבה והן לפי בבחן החד-משמעות (ראו למשל: ע"פ 9917/02 אכרם זהדה נ' מדינת ישראל (17.5.07); ע"פ 11068/08 מדינת ישראל נ' סנקר (12.7.10); וע"פ 9849/05 בעניין ברואיר, לעיל).

מן הכלל אל הפרט: בעניינו, מעשו של הנאשם - עת החליט לבצע פגוע דקירה קטלני ויצא לתוכלית זו לשכנות "נוֹף צַיּוֹן" כשהוא חמוש בסכין והואור לקרבן מזדמן - באים בגדרו של הניסיון פלילי, ואין מדובר בשלב של "הכהנה" המצוי (בזיקה לעבירה הנדונה) מחוץ לתחום האחריות הפלילית. במעשו של הנאשם השתכלה עבירת הניסיון לרצת, שכן הנאשם ביצע פעולות המהוות את תחילת הוצאה הכוונה הפלילית לפועל במעשה גלוי לעין ובאמצעים המתאימים להגשמה המטרה. כאמור, הנאשם הצדיד בסכין, ניגש לזרה שבתכוון לבצע פגוע דקירה קטלני, שלפ' את הסcin מכים, הטמיןה בשרוול מעילו באופן זמין לשליה ודקירה, המתין לקרבן מזדמן בעמדתו בمعنى "מארב" ליהודי או שוטר שיחלפו על פניו, אף החל להרים את ידו, אمنם בתנועה קלה, לכיוון השוטרים שהתקרבו אליו מתוך כוונה לדקור אחד מהם. תכנית הנאשם לבצע פגוע סוכלה, נוכח תושית השוטרים שהתנפלו עליו ברגע שהבחינו בסcin. מעשי האמורים של הנאשם באים בגדרו של הניסיון פלילי, הן לפי בבחן הקרבה להשלמת הביצוע, הויל והנאם היה קרוב להגשמת תוכניתו העברינית ולהשלמת העבירה; והן לפי בבחן הביצוע ההתחלתי המגלה בצורה חד-משמעות את כוונת העושה, הייתה שמעשו של הנאשם הינו חוליה בשרשראת חוליות התנהגותיות אשר היו מוליכות להשלמת היסוד ההתנהגותי שבعبارة אלמלא הופסקו. מעשו של הנאשם, חזו, אפוא, את הגבול שבין מעשה הכהנה לבין ניסיון לבצע את העבירה. המעשים באו בגדרו של הניסיון פלילי כבר בשלב שבו נעמד הנאשם ליד הגדר, לאחר שלף את הסcin מכיסו והטמיןה בשרוול מעילו, כשהוא והואור בזרת הפגוע המתוכנן לקרבן פוטנציאלי - יהודי או איש כוחות הביטחון - אשר יחולף על פניו או שיתקל בו; וכל שנותר לו להשלים את ביצוע עבירת הרצח הוא הנפת היד ונעיצת הסcin באותו

אדם. מקל וחומר שהמעשים באים בגדרו של ניסיון פלילי גם בשלב שבו הגיעו השוטרים לזרה, והנאשם, כפי שצין בהודעתו התכוון לדקור אחד מהם, אף ניסה להרים את ידו לתוכלית זו, בעת שהשתלטו עליו. ואולם, מכל מקום הניסיון הפלילי השתכלל גם בשלב מוקדם יותר.

התוצאה

25. ממכול הטעמים שצינו לעיל, הוכחה אשמתו של הנאשם, מעבר לכל ספק סביר, בעבירות שייחסו לו בכתב-האישום; יש להרשיע אותו, אפוא, בעבירות ניסיון לרצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, ובעבירת החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק.

יורם נעם, סגן נשיא

השופט ר' פרידמן-פלדמן:
אני מסכימה.

**רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת**

השופט מ' בר-עם:
אני מסכימים.

משה בר-עם, שופט

הוחלט, כאמור, להרשייע את הנאשם בעבירות שוייחסו לו בכתב-האישום: ניסיון לרצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, והחזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק.

ניתנה היום, ג' בניסן תשע"ז, 30 במרץ 2017, במעמד ב"כ המאשימה, הסגנור, הנאשם ומתרגם בית-המשפט לשפה הערבית.

ירם נעם, סגן נשיא
רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת
משה בר-עם, שופט